

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 " "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "
 Egészévre 20 " "

László József
 laptulajdonos.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Mi legyen a gyerekből?

Debreczen, július 2.

Péter-Pál napja óta hány ezer családban tanácskoznak aggodalmasan e kérdés fölött a szülők. Betegsége a magyar társadalomnak, hogy a lateiner-pályától sehogyszem tud megválni, gondolatában nem képes megbarátkozni azzal, hogy a fia iparos vagy kereskedő legyen.

A sors csapását látja, ha e kenyérkereső pályákra kerül, a hol nem esélyektől és belátástól, megköltéselőirányzattól, sokszor a választás bizonytalanságaitól függ előmenetele, hanem szorgalma és ügyessége egyedüli alapja boldogulásának, jó alapja vagyonosodásának.

Erről a kérdéstről megszívlelésre érdemes sorokat kaptunk egy kishivatalnoktól.

Adjuk, amint kaptuk, a következőkben:

„Vége az iskolai éveknek, ki mint vetett, úgy aratott — mondja a közmondás — ki-ki viszi haza bizonyítványát, egyik jót, a másik rosszat, a szülők vagy örömmel vagy vegyes érzélemmel, vagy vegyes szomorúsággal fogadják; a pályaválasztás kérdése minden esetben fel van vetve, ki jó bizonyítványt visz, papi pályára készül, hogy az iskolai nagy munka után nyugdíjba mehessen, vagy többre vágyik, ki dolgozni akar, magasabb régiókban lebeg képzelete. Ki rossz bizonyítványt visz haza, az büntetésnek veszi, ha ipari vagy kereskedelmi pályára szánják, pedig a szülők sokkal inkább viselik szívükön gyermekeik érdekeit, ha az iparra vagy kereskedelemre adják, mert ez a két pálya az, mely vagyoni függetlenséget ad, szabad mozgást, az egész világban. A kereskedő és iparos nemzetközi és oly képesítést szerez, melyet tőle el nem vehetnek, e tudományával tisztességes megélhetést, vagyont és életboldogságot, a társadalomban kiváló helyet teremthet.

Jaj azonban azoknak, kik a közepes bizonyítványt viszik haza, azokra nézve a pálya-választás meddő kísérlet, bizonytalanok és céltalanok irányaik, ezek esnek bele a hivatalok légkörébe, mely a legkevésbé ózondus, sőt ellenkezőleg mindenféle gázoktól fertőztetett.

Mi is az a hivatalnokság, mi a hivatalnoki élet?

Számtalan erre a felelet, boldogtalan az a szülő, ki gyermekét e pályára szánja, ki eszi a hivatalnokság fekete kenyerét, ezért azt, hogy könyei hullanak reá.

A hivatalnok az, ki az élet minden szenvedéseiből ki veszi osztályrészét, végső perceiben kíséri a kétségbeesés, a hivatalnok önértetét próbára teszi a függőség és a próbán mindig a kisebb állású a vesztes.

A hivatalnok az, kit a társadalom oly éles bíráló alá vesz, de a társadalom nem segíti elő sohasem.

A társadalom gyűjt a koldusoknak, a kik maguk is tudnak

A „Szabadság“ tárczája.

Reding ítel sérelmei.

Írta: legifj. Ábrányi Kornél.

Alsótt játszottunk és a játékban nevezetes volt a szemben ülő barátom pechje ki képtelen volt pártit nyerni. Más színeket dobott az asztalon fekvő színre és pedig oly esodálatos következetességgel, mintha önmaguktól ugrottak volna az asztalra az oda nem illő kártyák. Végre is dühbe jött és még az sem használt, hogy a szerelemben bizonyára pazar szerencséjével vigasztaltuk, hanem összelepte a tők alsót, amivel az utolsó renonszot adta, felkelt és nem játszott tovább. A pártinak vége volt, hazamentünk.

Odahaza az asztalra dobtam egy tuzat kártyát, a mit a kaszinóban vásároltam es ni-ni! — alig érte az asztalt

a kártya, szinte önmagától, épp azzal a könnyedséggel, amivel kaszinóbeli barátom a renonszokat adta, kiugrott belőle a tők alsó.

— Jó estét kívánok! — szólt haragosan A dolog egy kissé meglepett, de aztán visszaadtam az öregnek a jó kívánást.

— Mivel lehetek szolgálatára tők-alsó ur?

— Mivel. Hát először is jegyeze meg magának uram, hogy ön most nem a tők alsóval, hanem Reding Itellel, a svájci szabadságharcz egyik érdemesével beszél.

Ezt a kijelentésemet ön kétségül humorosnak fogja találni, hogy én egy a harminczkettő közül, más is akarnék még lenni, mint aminőnek festenek, vagyis az szeretnék lenni, ami eredetileg volnék: szabadsághős.

— Mindenesetre érdekes.

— És nem csak én, — folytatta — hanem valamennyien, akik a svájci szabadságharczban résztvettünk. Mi akik

életünket tettük kockára a népjogért igazán nem érdemeljük meg az u. n. szabadság-egyenlőség és testvériség korszakától, hogy kártyákra festgesse az arczképeinket. Hagyjanak minket a Pantheonban.

— Értem, de azt kell hinnem hogy a Pantheonban kevesebben vennének az Önök érdeméről tudomást, mint így, ha arczképeik szünetlen az emberek között mozognak.

— Eh Uram! az emlékezésnek is vannak válfalai. Az egyik felemel, a másik talán sért is. Mi rólunk csak komolyan volna szabad megemlékezni, vagy sehogy sem Svájc kis állam, de a szabadságharcza nem operettbe való és én még hozzá öreg ember is volnék, akinek semmi kedve ahhoz, hogy az emberiség bohóca legyek. Ezt én nem érdemlem!

— Edés öregem, ön tulérzékeny.

— Tulérzékeny? Ön valóban humoros.

No hát képzelje el, micsoda vissza-

Michelstädter S. E. & H.

Kizárólag czipő-raktár (Bevéselt szabott árral.)

Piacz-u. 40. sz., a Hungária-kávéhazzal szemben.

koldulni, de a hivatalnok, ha sors esapásai közt megszorul és ha valakihez csak kölcsönért fordul — nem hivatalnokhoz illő dolgot követ el.

Szülők, óvjátok gyermekeiteket a hivatali pályától.

Egyenlő mértékkel!

Az iskolák segélyezésének aránya.

Debreczen, július 2.

Debreczen sz. kir. város lakossága az utolsó két évtizedben oly progressív haladást, növekedést mutat, a vidékről a lakosság oly nagy arányban tolul be a központba, hogy a 6—12 éves mindennapi és a 12—15 éves ismétlődő tankötelesek száma eme két évtizedben megkét-szeresedett.

És mily arányban növekedett a tankötelesek kontingense, oly arányban ránehezedik a nemes városra a különböző felekezeti iskoláknak nyújtandó segélyezésnek a terhe.

Mert tudvalevő, a mi ugyan sajnálatosnak elég sajnálatos, de szomorú tény, hogy a város lakosságának szaporodásával a vagyoni gyarapodás egyáltalában nem emelkedett. A helyett az ipar, a kereskedelem és a nemzetgazdaság terén mutatkozó pangás ijesztő mérveket kezd ölteni.

És a mily arányban növekedik a nép rétegei közt a pauperizmus, minél nagyobb mérveket ölt a nemzetgazdasági pangás, annál inkább rászorulnak az egyes iskolafentartó felekezetek a város segélyére, jóvoltára.

Debreczen sz. kir. város nem is zárkózott el soha eme kötelezettség teljesítése elől. Nagybőleszen tudta azt a jelenben is, hogy a mit iskolai és kulturális célokra fordít, legyen ezen iskola ev. ref., r. kath., lutheránus, gör.

kath, avagy zsidó, azt a város javára, üdvére fordítja.

A városnak eleintén csak az ev. ref. és a r. kath. elemi iskolákat kellett gyámolítani. Ezen iskolák gyámolítási költsége is kitellett az igyen iskolázató alapból. Ámde az utolsó két évtizedben különvált az ág. ev. egyház; a zsidó hitközség modern iskolát kreált; a róm. kath. egyház külön esernokot emelt a fiúiskolának; az ev. ref. egyház felső leányiskolája is a város segélyezése mellett kapott palotaszzerű épületet. A város kezelése alatt állott alsó reáliskola is csak a város nagy áldozata mellett mehetett át az állami kezelésbe. A kereskedelmi akadémia díszes palotája is hirdeti a város áldozatkészségét stb. stb.

A város iskola ügye azonban évről-évre újabb áldozatot kér a várostól. — Mert a törvény értelmében a közoktatás ügye első sorban a község, a municipium kötelessége. A hol tehát a hitfelekezet áldozatkészsége több terhet nem bír el, ott előáll a város, a municipium kötelessége.

Ennek teljes tudatában van a város és teszen is, a mit csak tehet.

A kérdés azonban az, hogy mily arányban történjék a felekezetek eme gyámolítása? Ezen fontos kérdés már többször szóvá tétetett a tanácsban, a szakbizottságokban és legutóbb a törvényhatósági közgyűlésen. Mindannyiszor, a hányszor ezen kényes kérdés fölmerült, elvben kimondatott, hogy a segélyezés arányát a felekezetek lélekszámának arányához kell mérni.

Ezen elvi szempont eleintén helyesnek és igazságosnak látszik lenni, holott, ha objektíve vesszük a dolgot, nem helyes. Mert lehet egy felekezetnek lélekszáma nagy és a beiskolázott vagy iskolaköteles gyermekeinek száma kevés és vice versa.

tetszést szülne, ha a kártyavár a magyar szabadságharc, vagy tegyük fel a jelen politikai élet kimagaslóbb alakjait festené fel a kártyákra. Hogyan tiltakozna az, aki még életében személyesítene meg a tökfilkót? Ez a megtiszteltetés közölközött Melehtalt érte, aki pedig soha életében nem volt olyan tökfilkó, mint aminőnek festik. De ezek csak mind olyan példák, amelyek a személyes hiuság körébe vágnak, engem pedig sohasem bántott a hiuság. Egyikünket sem. Mi nem hiuságból vívtuk meg a svájci szabadságharcot, hanem jogokért küzdöttünk. És most sem a hiuság szólaltat meg, hanem az a tudat, hogy amit kérek, ahhoz jogom is van. Igen uram, nekünk a szabadság templomában a helyünk, nem pedig erkölcsöt, eszmekört lealacsonyító lapokon! Igen uram, mi örömmel gyönyörködhetünk a történelemben, de semmi szándékunk sincs bárkit is mulattatni a kaszinóban. Igen uram! Mi, akik nem kötöttünk üzletet, mikor a svájci nép szabadságát kivívtuk, most se lehetünk koczka a nyereszkeseknek!

— Az ám, de ne felejtse el, hogy a kártya uri mulatság és a közfelfo-

gás szerint Önöknek pusztá megtiszteltetés az, ha ebben a társaságban mozoghatnak.

— Megtiszteltetés-e? A minap is az adótárnok úgy összeszorította a mellemet hogy alig tudok szuszogni. Avagy ön azt nevezi megtiszteltetésnek, hogy mi bárkinek okozhatunk megtiszteltetéseket? Uram? Mi áldást és jólétet óhajtunk teremteni egy népnek és nem könnyeket, átkot fakasztani azoknak ajkaira, kik a névjegyükkal játszanak. Azt hiszi tán, hogy mi nem halljuk meg azt a sóhalyt a mely a vagyonbukott emberek kebléből tör ki? azt, hiszi, mi nem halljuk meg és nem érezzük azt az átkokat, amivel jogosan illetik azt a kártyát, a melyre a mi nevünk van írva?

— Biz ez kemény érvelés s a mi azt illeti, hát igaz is, Csak egyet nem tudok belőle megérteni öregem, hogy tulajdonképpen hogy jutok én ebbe a helyzetbe, hogy ön ezt éppen nekem adja tudtomra?

Az öreg ur itt megált. A milyen folyékonyan s aminő érveléssel beszélt eddig épp annyira dadogva és félénken adta meg erre a választ.

— Kinek mondjam el? Valakinek

Szerény véleményünk szerint az iskolasegélyt az illető felekezet iskolaköteles tanulói és beiskolázott gyermekek számarányához kell mérni és nyújtani.

A tanköteleseket könnyebben is lehet evidentiában tartani, mint a lakosságot, mert minden iskolaév bezárásával minden felekezet hivatalosan és hitelesen kitudja mutatni: hány tanköteles gyermeke részesül oktatásban?

Ha a város vezérferfiái eme elvi álláspontra helyezkednek, megállapítván a segélyzendő tankötelesek létszámát, akkor könnyen megállapíthatja azt a kulcsot is, mely szerint a segélyt kiosszza.

Tegyük fel, hogy a Debreczenben létező öt felekezetnek 5000 tanköteles gyermeke van és a város rendelkezésére álló alap 100,000 korona, akkor azt mondja a város, hogy minden egyes tanuló után essék 20 korona városi segély.

Tanácsos volna, ha a város Tanácsa az állandó népnevelési bizottságnak adná ki ezt a kérdést tanulmányozás és véleményadás céljából. Legalább anyagot szolgáltatna eme bizottságnak, a mely már évek óta nem adott magáról életjelt.

Kuthi Zsigmond.

Makkai és Pavlovics.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 2.

Ugyan, hogy kerülhetett ez a két név egymás mellé? A jó, derék Makkai Zsigárd, a székely harisnyás képviselő, a kinek lelkében bizonyára ott ül a haza felvirágzása és boldogulása, egy hatalmas Magyarország vagy a Pavlovics Lyubomir neve, a vad ráczé, aki gyűlölettel van eltelve a magyar ellen, a ki vakmerő ellenségünk, de a ki elég gyáva akkor, mikor torkára forrt a baj, letagadni mindent, mindent, a mit eszelekedett.

Nos, a véletlen hozta össze őket s a sors különös szeszélye

A képviselőház utolsó előtti ülésén

csak el kell mondani... Ha egy ember tudja, akkor már tudja száz s ha száz tudja, akkor — mindenki tudja!

— Szép de ha mindenki tudja, hát mégis mi hasznuk lehet maguknak ebből? Azt hiszi tán, hogy a kártyák vagy az emberek fognak megváltozni?

— Nem uram! Azzal tisztába vagyok, hogy akinek rossz kártyája járt eddig, az sohasem fog jobbat kapni és azzal is, hogy az emberek a világ végéig kártyáznifognak. Csak azt akartam mondani, hogy a mi nevünket amelynek semmi közze a kártyajátékhöz, hagyják a mulatságból. Vagy legalább, — itt csaknem sirt már az öreg hangja — ha minket rajta is hagynak a kártyákon, küszöböljétek ki közülünk a Gessler kép-mását.

— Ebben is igaza van! De én nem segíthetek rajta. Csak egy tanácsot adhatok, hogy modya el mindezt a belügymiszternek és folyamodjék hozzá — mint az már ilyen esetekben szokás, névváltoztatásért. Az egész mulatság csupán egy korona.

Az öreg ur szó nélkül visszabujt a pakliba.

történt. Zsiga bá már ekkor nagyon rosszul érezte magát. Nyösörögve járt-kelt a folyosón, majd egy oldalszoba pamlagára dőlt le.

Akkor történt ez, a midőn Pavlovicsot a képviselőház ad audiendum verbum, maga elé idézte és Pavlovics meg is jelent, mindenre készen, a mi első sorban a letagadást illeti.

Nos, Pavlovics szörnyen izgatott volt. Fel és alá járkált a bal folyosón. a hova időről-időre kihallatszott a Makkai Zsiga keserves nyögése.

Pavlovicsnak hirtelen eszébe jutott, hogy a magyarfalás mestersége mellett orvosi foglalkozása is van.

Nosza besietett.

— Mi baj van?

— Rösszul érzem magam, nagyon rosszul, nagy beteg vagyok! — nyögte Makkai.

— No majd segítünk a bajon!

Azzal megvizsgálta, orvosságot hoztatott és ez tényleg nagyon is enyhítette a Makkai bá baját. Az öreg hálásan szoritgatta Pavlovics kezét. Ez ezután bement a terembe és kozzálátott a tagadáshoz.

No de ezt a részletet ismeri már mindenki.

De akár humanitásból, akár számitásból segített a magyar képviselő baján, annyi bizonyos, hogy az illetőt hálára kötelezte és ez a véletlen incidens a maga sajátos ellentétei közepette megérdemelte a feljegyzést.

Pavlovics talán okult azóta. Talán kezdi belátni, hogy a magyar nem vét senkinek, hiszen azért nőttek a nyakunkra a mi vadrác és zöldsász barátaink.

Hanem aztán mégis van bizonyos határ, a melyen túl vetőt kiált és összetiporni kész ádáz ellenségeit.

Jó lesz Pavlovicséknak ezt szemük előtt tartani!

Elutasított kérvények.

A színházi-bizottság ülése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 2.

Debreczen város törvényhatóságának színházi-bizottsága tegnap délután foglalkozott a „Vigszínház” vendégszereplése érdekében beadott kérvénnyel s a színházi reklámfüggönyre vonatkozó ajánlatokkal.

Az utóbbit kereken visszautasította a bizottság azzal az indokolással, hogy jóízű ellen való dolognak tartja és nem kér az üzleti élelmesség hűhójából, ott, művészi gyönyörűséget akar élvezni. De visszautasította a színházi-bizottság, ha mindjárt nem ilyen határozott formában a „Vigszínház” művészeinek ajánlatát is és csak akkor hajlandó véleményezni a vendégszereplést, ha Debreczen új színházát Makó Lajos is ugyan akarja. Ez a határozat pedig egyenrangú a visszautasítással, mert az új igazgató már a bizottsági-ülésen is kifejtette a maga nézetét s abbéli véleményét, hogy ne adjon a városi tanács engedélyt már azért sem, mert ez neki az új direktornak árthat.

Hogy teljesen őszinték legyünk, Makó igazgató véleményét annyival is inkább különösnek tartjuk, mert mi az ő

társulatáról a legjobb véleményben voltunk s nem tételeztük volna fel, hogy az igazgató a művészi verseny erkölcsi vereségéről szó sem lehet s így alig gondolhatunk mást, mint a mint fentebb kifejeztünk s a minek nyilvános publikálását legkevésbé vártuk volna — ép az igazgatótól.

A „Vigszínház” megbízottja Liptai Károly hírlapíró ellenében komikus dolog felhozni azt, hogy tűz esetén nem nyújt az esetleges károkért kellő garanciát. Hát tisztelettel kérjük — Benkő tanár ur milyen jóállást vállalt a maga mozgóképes kóklerekodása idején?! Avagy Miss Duucan impresszáriója Gross ur, mivel különb egy országos nevű, kiváló újságíró embernél?! Ez a kifogás tehát elesik, a mint elesik az a másik is, a mely azt hangoztatta: hogy hátha kóristák, hátha statiszták jönnek s nem az igazi, a vérbeli művészek? Czáfolatul ime a névsor, amelyhez fölösleges a mi kommentárunk: Hegedüs Gyula, Hegedüsné, Berzétéy Ilona, Nikó L., Rónaszéki, Rónaszékiné, Tapolczai Dezső, Vendrey Ferencz, Szerémy Zoltán, Szerémy G., Haraszthy Hermin, Varsányi Irén, Pethes Imre, Makróczy János, Tanay Frigyes, Győző Lajos.

Egy dologban egyezik a véleményünk Makó Lajos igazgatóval s ez, melyet már régebben is kifejtettük az, hogy a vigszínházak ne adjanak elő olyan darabot, a mit Makó a jövő szezonra premiérenek szánt. De viszont nagyon különösnek találjuk, hogy az ország legjelesebb művészeinek egész gárdáját utasítják vissza akkor, mikor „kinematográfoknak” „tánczidyllnek” készséggel engedélyezték a vendégjátékokat. Egyébként a bizottság véleménye után, még a városi tanács is foglalkozik az ügyvel és erős a remény, hogy jóvá teszi a tegnapi — érthetetlen visszautasítás bűnét.

A bizottság üléséről tudósítók a következőkben számol be:

(A bizottság ülése.)

A színházi-bizottság délután négy órakor ülésezett tegnap a városháza nagytermében. Jelen voltak az elnöklő Komlóssy Arthur főjegyzőn kívül: Oláh Károly színház felügyelő, Makó Lajos igazgató, Szabó Kálmán jegyző, Fejér Ferencz dr., Zádor Lajos, Boczkó Sámuel és Berger Jenő bizottsági tagok.

Komlóssy Arthur megnyitván az ülést, bejelenté, hogy több bizottsági tag kimentette és indokolta távolmaradását. Utána Szabó Kálmán jegyző terjesztett elő apróbb ügyeket: páholy bérlés iránti megkeresést s a színházi villamvilágítási effektusok használati szabályzatát, mely az új igazgatóval közöltetni határozott.

(A „Vigszínház” ügye.)

Ezek elintézése után áttért a bizottság a napirendre. A „Vigszínház” vendégjátéka ügyében Liptay Károly hírlapíró által beterjesztett kérelmet Szabó Kálmán jegyző terjesztette elő. A kérvény július 16., 17. és 18-ra kéri a színházat, hol huszonöt százalékos árfölemeléssel jótékonycélu előadásokat kíván tartani. Felolvastattott a „Vidéki

Hírlapírók Országos Szövetségének” meleg ajánló levele is, mely jelzi, hogy az egyesület nyugdíjalapja is részesül a jótékonycélu körut jövedelméből.

Komlóssy Arthur, mint — szerinte legilletékesebb faktort, Makó Lajos színház igazgatót kérte fel véleményadásra.

Makó Lajos igazgató azzal kezdte, hogy mi a V. H. O. Sz. egyik alapítótagja — feszélyezve érzi magát ebben a kérdésben való nyilatkozása előtt. — A maga részéről károsnak tartja a vendégszereplést, mert a kifizetett darabokat ő is előadja. De kifogásolja tűzrendészeti szempontból is, mert Liptay Károly nem elég garancia kár esetén.

Oláh Károly tanácsnok, színház felügyelő egy véleményen van Makóval Folyamatban vannak a javítási munkálatok is így bajos engedélyt adni. Viszont belátja, hogy művészi szempontból — szinte lehetetlen megtagadni.

Boczkó Sámuel főkapitány szintén nem véleményezi az engedélyt, már azért sem, mert nyáron sok van a színházban abból a szemtelenül szívós természetű állatkákból, a melynek a nevét uri társaságban bajos kimondani. (Miss Duncan ezeket is megigézte?!)

Fejér Ferencz dr. bizottsági tag az engedély megadását javasolja, de kéri annak utólagos bejelentését, hogy kik jönnek és mit adnak elő? Makó tűzrendészeti kifogását nem veheti komolyan, mert sem a legutóbbi kinematográf. sem a Dnncan estét meg nem támadták ezen a czímen.

Berger Jenő szép szavakkal kél a kérvény védelmére s nem látja indokoltnak a rideg visszautasítást.

Zádor Lajos azt köti ki, hogy az „Örnagy ur” című vigjátékot ne adják elő. Ő látta, de nem tartja összeegyeztethetőnek a jó erkölcsökkel. Ezzel a cenzurális indítvánnyal szemben viszont mindazok, a kik még nem hallották az „Örnagy ur” sikkasztós életeit, memorandumban fogják kérni az előadást, mert ép úgy mint a jóakarattévó személyes tapasztalatok és gyönyörűségek alapján kívánják az esetleg erkölcsstelen darab jövőbeni mellőzését követelni.

Hosszabb vitát provokált a kérvény, végre is többek hozzászólása után Makó Lajos szerződésének 24-ik pontjára való hivatkozással, amely határozottan mondja, hogy engedély a színház átengedésére színi előadások tartására csak az igazgató beleegyezésével adható, kimondta a bizottság; hogy véleményezi Liptai Károly kérelmének megadását, de csak abban az esetben, ha erre vonatkozólag Makó Lajossal érintkezésbe lépve, engedelmét nyeri az előadások megtartására.

A bizottság ilyen értelemben tesz előterjesztést a tanácsnak, a mely bölcsen teszi, — ha kerülve a vaskalaposág látszatát, minden föltétel nélkül megadja az engedélyt a „Vigszínház” kiváló gárdájának, a kiknek lejövételét Makó igazgatónak sem művészi, sem anyagi szempontokból nem lehet kifogásolni akkor, lejátszott s nem új, itt még nem látott darabokkal állanak elő a vendég művészek.

(Reklám-függöny.)

Második tárgya a napirendnek a színházi reklám-függöny kérdése volt, melyre vonatkozólag hárman is adtak be ajánlatot.

Bodnár Géza banktisztviselő évi 500 koronát hajlandó fizetni, ha ő kapja meg a koozcessiót. Linhart Vilmos budapesti díszletfestő ingven kéri a reklám-függöny engedélyzését, viszont 3 esz-

tendő mulva díjmentesen engedné át a város tulajdonába. Gyöngyössy Viktor, a városi színház kitűnő képzettségű színházi festőművész a harmadik és legelnyösebb ajánlattevő, a ki 700 koronát hajlandó évente jótékony célra adni, bérösszeg helyett.

Oláh Károly színház-felügyelő szól elsőnek a tárgyhoz. Nem kér a reklámfüggönyből — ugymond — s a jó ízlés nevében tiltakozik a hirdetéses vászon felállítására ellen.

Makó Lajos igazgató ugyanily értelemben szól, megjegyezvén, hogy ha mégis engedélyezni kívánja a bizottság, úgy adja Gyöngyössy Vikornak, a legkiválóbb ajánlattevőnek.

Berger Jenő, Fejér Ferencz dr., Zádor Lajos bizottsági tagok egymásután mondták el pro és contra-véleményüket, végre szavazásra került a sor, a színházi bizottság egy szavazattöbbséggel elutasította az ajánlattevőket és nem javasolja a tanácsnak a reklám-függöny felállítását.

Egyébb tárgy nem lévén hátra, a bizottsági ülés esti 6 órakor bevégeződött.

Rablógyilkos asszony.

Az ékszeráros tragédiája.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 2.

A fővárosi lapok tegnapi száma rémes rablógyilkosság hírére hozta. Egy öreg ékszerkereskedőt Erdei Sándort — Kóbor Tamás, az ismert nevű, jeles publicista és író apósát gyilkolták meg s úgy találták összevagdalt, fölaprított hulláját a vörös asztalterítőbe kötözve a külső Terézváros egyik üres telkén.

Budapest rendőrsége erős hajszát indított a gyilkos után s a nyomozás eredményeképp: már a hatóság börtönében ül a gyilkos, egy elvetemedett néember Petró Gyuláné, született Bartók Eszter, a ki be is vallotta a szörnyű bűnt.

Fővárosi tudósítónk táviratai alapján a következőkben adjuk az elfogatás történetét:

(Az első nyom.)

A délelőtt folyamán megjelent a főkapitányságon Hegyi József kocsis felesége, aki az Aradi-utca 64. számú házában lakik és előadta Farkas rendőrtanácsosnak, hogy kedden délelőtt három éves Margit leánya az udvarban játszadozott. Egyszerre kiabálást hallott a földszinten lakó Petróék lakásából, a hova erre számolýról be is nézett az ablakon keresztül.

Rémülten szaladt vissza hozzá, anyjához:

Mama, mit láttam?! Egy ember ránczigálja a Petró néni haját!

— Bizonyosan az ura — válaszolt Hegyiné s hiába erősítette a kis Margit, hogy öreg ember volt s a nénit fojtogatta, Hegyiné nem igen törődött tovább a kis lány fecsegésével.

Estefelé kinyílt Petróék lakása s az asszony gyerekkocsit tolt ki, mely

vörös abrosszal volt letakarva. Az udvaron játszó gyermekek kérdezték is, hogy mit visz?

— Üveget! Ez volt Petróné felelete.

Majd a szomszéd szakácsnét kérte meg, segítsen levinni a kocsit a néhány fokos lépcsőn. A házbeliék többen gyanították, hogy Petróné lopott holmit visz s utána küldtek egy eselédleányt; lesné meg, hogy hova viszi. A leány utána is nézett, de csak annyit tudott mondani, hogy a Szondy-utczánál két férfi vette át a kocsit, a kik vagy ott vártak Petrónéra vagy ott fogadta fel őket.

A aradi-utczai ház házmesternője reggel ötkor nagy vrétócsát talált a lépcsőházban, orrvérzésnek hitte, de mikor a reggeli lapokban Hegyiné olvasta a gyilkosság hírére, gyanuja azonnal Petrónéra irányult.

Ezeket mondta el Farkas rendőrtanácsosnak Hegyiné, kinek vallomása alapján csakhamar hurokra került a gyilkos is.

(A gyilkos után.)

Hegyi Józsefné vallomása alapján azonnal detektívek mentek az aradi-utczai házába. Petróné nem volt otthon, csak két kis gyermeke. Megállapították, hogy az asszony 26 éves és férje egy óvoda-utczai asztalosműhelyben dolgozik. Van egy albérlőjük is, Kardos János — kinek az asszony már napok előtt azt beszélte, hogy B.-Gyarmatra megy nyaralni.

Petróné délután félkettőkor tért haza. A detektívek azonnal kérdőre vonták, hogy hol volt? A járásbiróságnál — válaszolt az asszony, mert egy volt lakóm lopással vádolt, de a tárgyalást elhalasztották.

A detektívek átkutatták a szobát s ráakadtak a pénzre, ékszerekre, gyerekkocsira, a véres asztalterítőre, nagykésre, baltára s mikor minden előkerült, a sápadt, félholtra ijedt néember remegve vallotta be:

— Igen én vagyok a gyilkos.

(Vallomás a bűnről.)

A gyilkos asszonyt megkötözve viték a főkapitányságra, a hol előadta, hogy kedden reggel megjelent nála Erdei s 24 forint régi tartozását követelte. Petróné nem akart fizetni, erre Erdei pofon vágta. Dulakodás támadt s így fojtotta meg az öregot. Holttestét gyerekkocsiba akarta tenni, de mivel nem fért be — földarabolta a hullát. Így vitte az ismert telekre, a hol meg is találták.

Férje csak este tért haza a műhelyből, de mit sem tudott a gyilkosságról. Ártatlannak mondja az urát s egyre azt hangoztatja, hogy nincsenek büntársai, a mi valószínűnek is látszik.

— Hogy gyilkolta meg az áldozatot? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Letepertem az öregot az ágyra s az ágyterítővel betömve tartottam a száját, míg meg nem fult.

A szenzációs letartóztatás hírére óriási érdeklődéssel beszéltek az este

fővárosszerte. Akadtak emberek, a kik délelőtt a járásbiróságnál voltak és emlékeztek Petrónéra, a ki mikor az előteremben a gyilkosságról volt szó, közbe beszélt:

— Ismertem. Nem kár érte. Szíjját kellett volna hasítani a vén hunczut hátából.

Krecsányi detektívönök fölkereste a gyilkos néember férjét az asztalosműhelyben és vallatóra fogta. Petró kijelentette, hogy mit sem tud a dologról.

A gyilkos asszonyt ma kísérik át a királyi ügyészség fogházába.

UJDONSÁGOK.

Öngyilkos kávéslány.

Szerelmem a konyhában.

A szerelem bolondjai közül halára szántan méregpoharat hajtott föl tegnap egy fiatal leány. Hajdu-Böszörményből került Debreczenbe szobaciczának, mikor aztán elbukott és lefelé haladt a lejtőn — bekerült a kávéslányok lajstromába a Láda Rozál neve is.

Egyik éjjeli kávéházban töltögette a pikkolókat és világos kávékat — habbal, vagy hab nélkül, úgy a mint a vendég kívánta.

Itt ismerkedett meg egy deli hadfiával is, aki elcsavarta Láda Rozál fejét s elrabolta a lelke nyugalma. A konyhai szerelmes egyre erősebb, egyre tüzesebb lett s a szép, barna leány gyakran hangoztatta:

— Vagy a halál, vagy Pista!

A vagylagos szerelem tegnap immár nem várható tovább. Tele volt a szíve keserőséggel Rozál leányzónak és elhatározta, hogy véget vet a boldogtalanságnak. Marólugot készített, aztán papírra vetett egy-két bucsuszót, melyek között nem utolsó az, melyen arra kéri szíve Pistikáját, hogy kövesse, mert ha nem, örökre üldözi az ő hazajáró lelke — s mikor készen volt az öngyilkossági kísérlet utolsó szabályaival: „a megható bucsuzkodással,“ felhajtotta a poharat, telve maróluggal.

Sikoltozására össze futottak az udvarbeliek és telefonon értesítették a rendőrséget, mely beszállította a súlyos belső sérüléseket szenvedett leányt a kórházba.

A leányt azonnal kezelés alá vették s miután — orvosi vélemény szerint — a marólug okozta sérülések nem komoly jellegűek, Láda Rozália aligha életben nem marad — Pista Führer igaz öröme, a kinek ezeketán immár alig lehet kétsége a kávéskonyhán termett szerelem, hamisítatlanul őszinte mivoltában.

Az öngyilkos jelöltet kihallgatta a rendőrség a kórházban, hol elkeseredése okául boldogtalan szerelmén kívül azt is felhozta, hogy főnöknője az „Erzsébet“ kávéház tulajdonosának, Fürst Bélának

felesége félholtra verte, minden ok nélkül. Jellemző egyébként, hogy rövid időn belül ez a második öngyilkosság az „Erzsébet” című éjjeli mulatóban.

Láda Bálint földmivest, az öngyilkossági kísérlet szomorú hősnőjének H. Bószörményben lakó édes apját a rendőrség táviratban értesítette a tragikusán indult, de szerencsésen végződő halál-próbáról.

Kóbor cigányok furfangja.

Eltűnt tizes bankók.

Alig foglalkoztak még oly sokszor és oly kevés szerencsével közérdekű kérdéssel, mint a vandor cigányok letelepítésének kérdésével. De úgy látszik, ezzel a néppel nem a humanitás nyelvén kell szóba állni, de legerősebb fenyegető eszközökhöz kell nyulni, ha azt akarjuk, hogy végre békességben, nyugalomban éljünk. Nem mulik el hét, hogy innen-onnan hírt ne vennénk a cigányok orvítadásairól, rablásairól. Rendesen a legnagyobb kegyetlenséggel járnak s a ki kezük közé jut, irgalom nélkül kifosztják s még jó, ha ép bőrrel menekül az illető.

Ma ismét kóbor cigányok garázdálkodásáról szól a krónika. A nádudvari esendőrőrs feljelentést tett, hogy tegnapelőtt délután 3 és 4 óra között, egy nagyobbára férfiakból álló kóbor cigány-csapat beállított Lázár Imre ottani földmivelő házába, ahol az asszony egyedül volt otthon. . . . A csapat vezére, egy toprongyos, züllött alak, vizet kért az asszonytól, a ki mit sem gyanítva, kiment az udvar hátulján levő kúthoz, jó akaratral teljesítve a vajda kérését. Ezt a rövid intermezzót használta fel a furfangos cigány terve kivitelére. Az ajtókat társaival elállatta, hogy meg ne lehessenek, csendesen beosont a belső szobába s ott a ládát fölfeszítve, 13 darab busz koronást, tehát 260 koronát elemelt s ezzel, mintha mi sem történt volna, elfoglalta előbbi helyét. A szegény asszony csak most tért vissza a kútról s a cigányvajda megköszönve szépen a friss vizet, társaival együtt odébb állott.

Az asszony mit sem sejtett, semmi-féle gyanus jelet nem vett észre, a láda födele szépen le volt eresztve s így nem is gondolt arra, hogy rövid pár perc alatt kirabolták. Csak mikor este az ura hazatért és napi keresményét megtakarított pénzéhez akarta tenni, akkor vették észre a furfangos lopást.

Rögtön jelentést tettek a esendőrőrsnek, mely a nyomozást meg is indította, de azóta persze már a hetedik vármegyében járnak a tolvaj cigányok.

* **Kiss Aron püspök üdülése.** Kiss Aron, a debreczeni ev. ref. egyház ősz püspöke — mint megírtuk — ma reggel 8 órakor utazott el Alsó-Kékedi fürdőre néhány heti üdülésre. Az ősz lelkipásztor remélhetőleg teljesen visszanyeri egészségét a nyári fürdőzés alatt.

* **A siketnéma iskola.** A felállítandó siketnéma iskola ügyét úgy Debreczenben, mint a vármegyében nagy buzgalommal segítik elő az ügy iránt érdeklődők. Oláh Károly tanácsnok hozzánk küldött értesítéséből kitűnik, hogy a közönség körében nagy lelkesedéssel foglalkoznak az iskola ügyével. Bakonyi Samu orsz. gyűlési képviselő útján Pol-

gáry Sándor gazdálkodó juttatott újonnan 10 koronát az iskola czéljaira. Maga Bakonyi Samu egy nap alatt harmincz tagot gyűjtött az egyesületnek. Oláh Károly tanácsnok felhívja az érdeklődőket, hogy aki aláírási ívet akar, a városházán a 17-ik számú szobában megszerezheti, továbbá akiknél van ilyen aláírási ív, azt f. hó 20-ikáig hozzájuttatni sziveskedjenek.

* **Hivatalos körut.** Szűts Miklós dr. a debreczeni kir. törvényszék elnöke hivatalos köruton van. Tegnap Derecskén tartott hivatali vizsgálatot, a hol mindent a legnagyobb rendben talált. Szűts M. dr. az est folyamán érkezett vissza hivatali székhelyére.

* **Tanítóválasztások az egyháznál.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma a vasárnapi ülésen dönt az öt megüresedett tanítói állásra beérkezett pályázatok fölött. Összesen 38-an pályáztak az állásokra. Egy kántortanítói, két férfi és két női állás van betöltendő, de különösen a kántortanítói állás körül folyik nagyban a korteskedés. Mint értesülünk, legnagyobb kilátása Kovács Mihály tanítónak van, aki egyike a legkitűnőbb organistáknak.

* **A közigazgatási bizottság ülése.** Debreczen város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága e hó 5-én, szombaton tartja rendes havi ülését. A bizottsági ülés tárgysorozatán a szokásos jeletések szerepelnek.

* **A közigazgatási tanfolyam vizsgálatai.** A közigazgatási tanfolyam 82 hallgatója a napokban végleg befejezi a jegyzői tanfolyamot. A képesítő vizsgálatok hatámapját f. hó 4—6-ig bezárólag állapította meg az igazgatóság. Három bizottság fogja a vizsgálatokat meg-ejteni, melyek sorában a tanárokon és Veszprém Zoltán igazgatón kívül Puky Gyula főispán is részt vesz. A vizsgálatok az ev. ref. főiskolában folynak le.

* **A kollégiumi gazdasági bizottság ülése.** A kollégiumi gazdasági bizottság tegnap gyűlést tartott Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt a kollégium kis tanácstermében. A gyűlésen folyó ügyeket intézett el a bizottság.

* **A kamara új levelező tagjai.** A kereskedelmi és iparkamara legutolsó közgyűlésén dr. Boldizsár Kálmánt és Podolszky Béla máv. műhelyfőnököt levelező tagjai sorába választotta.

* **A betörők Eldorádója.** Ezzel a címmel emlékeztünk meg tegnapi számunkban arról a botrányos közrendészeti esetről, mely négy ékszerüzlet betörését vonta maga után. A tetteseknek most nagyban üti a rendőrség a nyomát, mert azok kényelmesen ép úgy elillantak, a mint udvariasan nem zavarták őket akkor sem, mikor kisdud betörősdijátékaikkal szórakoztak. A tettesek minden váószínűség szerint kikerülnek a földi igazságszolgáltatást s a nyomozat az eddigi jelenségek szerint aligha fog célravezetőni. De végződjék a vizsgálat bármilyen eredménnyel, a szomorú esetről le kell vonnunk azt a konzekvenziát, hogy Debreczen város rendőrsége — így a mint van — nem felel meg a czélnek. Elsősorban szaporítani kell a legénységet, a mely ma nagyon is kevés s ha ez a hiányság pótolva lesz, akkor reformálni kell az egész szervezetet, mert beteg,

mert gyöngé — mert nem felel meg jelenlegi formájában fontos hivatásának.

* **Gyűlések az egyháznál.** Az ev. ref. egyház iskolaszéke f. hó 4-én délután 4 órakor tart gyűlést az egyház egyesület tanácstermében. Folyó hó 5-én délelőtt 11 órakor pedig az ösztöndíjosztó bizottság ülésezik. Vasárnap délelőtt az egyház presbyteriuma tartja rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata előreláthatólag nem egy igen érdekes vitát fog provokálni.

* **Pénztárvizsgálat a városházán.** A városi adópénztárnál a múlt hó 29-én váratlan pénztárvizsgálatot tartottak Hajdu Gyula adóügyi tanácsnok elnöklete alatt. A bizottság tagjai voltak: Abrahám L. t. főügyész, K. Tóth Kálmán és Kovács Sándor számvevő. A bizottság mindent a legnagyobb rendben talált és ebbéli véleményét ki is fejezte Koszorus Kálmán helyettes adópénztáros előtt.

* **Bírósági idézés 122 évvel ezelőtt.** Darnay Kálmánnak csak az imént megnyitott nagybecsű sümeghi muzeuma megint érdekes okirattal gazdagodott. Egy bírósági idézés ez, a mely Veszprémben kelt. 1780. évi december 28-án. Az okirat, a melyet budapesti levelezőnknek alkalma volt megtekinteni, a következőképen szól:

„Algya Isten kegyelmedet!

Nagyméltóságu gróf Fogaraszöldi Nádasdy Ferencz ur Horváthországi Bán és Feld Marschal eő Excellentiája minémü Auerulusus Processust indította Ke gyelmed ellen én előttem és micsoda kárba maradt, jól emlékezhetik Ke gyelmed reá. Mivel pedig azon processusban tllált (titulált) Méltóságos Gróf eő Excellentiája véget kívánna érni, — E végre én is bírói tisztetnek eleget tenni akarván, azon Causának Continuatiójára és finalis decisiójára rendelem terminusul a proxime következő 1781-ik esztendőben megeseendő Januarius havának 15-dik napját, több utánna következő elégséges Törvényes napokkal együtt Veszprémben azon néven neveztetett Tettes Vármegyében sitnált Mező-Városba. Melly Terminusra ad suo modo comparandum et agendum, Praesentibus Ke gyelmedet citálom és cortificálom. Többire pedig maradok Ke gyelmednek Veszprémben 28-ik december 1780. Jóakarója Percel János or. Ispány m. k.

Kivül: Egregio Joanni Pál, — Stephan Pál filio he Citatoria — Certificationes tradantur Alásony. (P. H.)“

* **Czellővészet a sárkúti tanyán.** A városi tanács értesítést bocsátott kl, mely szerint a sárkúti tanyánál levő katonai nagytávolsági és harcszerű lőtérén a f. hó 8-án a helybeli katonai csapatok harcszerű czellővészetet tartanak. A tanács figyelmezteti a közönséget az óvintézkedések megtételére, a mennyiben a czellővészet megközelítése életveszélyes.

x **Alig használt finom kerékpár** azonnal eladó, Arany János-uteza 35.

* **A Kompektor szürkéi.** Ha Sneider urat híressé tették az ő szürkéi, mert nem törődve néhai való Tisza Kálmán fogatkozó népszerűségével, változatlanul híven vitték a parlamentbe és Budára: Kompektor üllői paraszt is az újságba kerül az ő szürkéi révén. Pedig az üllői paraszt szürkéi nem voltak éppen jellemző szilárd állatok és külső okok miatt szint

változtattak, akárcsak valami gyöngé karakterű politikus. A mikor Kompektor behozta az ő két szürke lovát a fővárosba, hogy tul adjon rajtok, a szürkek Smied korcsmáros istállójában várták, hogy gazdájuk az alkut megkösse. Ebben az istállóban történt meg az ő színváltásuk. Mialatt ugyanis a paraszt a lókereskedőnél járt, egy részeg kovácslegény az istállóba szökött s a szürkéket zöldre festette. Mikor aztán a paraszt megjött a lókereskedővel s eléje vezette az állítólagos szürkéket: a kereskedő zöldre festett lovakat látott maga előtt. Már pedig ő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rácsoskapu szép lehet, ha zöldre van festve, de szürke lovakra ez az igazság nem talál. A lókereskedő tehát szóba sem állott tovább Kompaktorral, a ki a nevezetes ügyben most a járásbíró előtt keresi a maga igazát és a piktorhajlamu kovácslegény megbüntetését.

x Örvendetes jelenség, hogy reklámmal silány árut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tősgyökerező magyar gyáros* ajánlom a legujabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolyaszappant**, mely a frissen szedett ibolyagyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrfinomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdószappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolczon* Főraktár: **Debreczenben Kálnai** Lipót urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom és más mosdó szappanaim 20 fillértől felfelé kaphatók.

SPORT.

Az automobil verseny résztvevői Budapestén. A bécs—párisi automobil verseny résztvevői tiszteletére a bécsi automobil club tegnap fényes bucsuebédet adott a bécsi Bristol szállodában. A lakomán sok felköszöntő hangzott el. Köztük Szápáry Pál grófé, aki szellemes beszéd kíséretében a hölgyekre ültette poharát, meghíván őket Budapestre. A lakomán 38 kocsis 94 résztvevővel jelentkezett a budapesti kirándulásra, a kik pénteken délután érkeznek meg Bécsből és az Andrassy-uton át egyenest az iparsarnokba vonulnak, a hol gépeik kiállításra kerülnek. A vendégeket Esterházy Mihály gróf kíséri, a kihez még a magyar automobilisták közül még Wimpffen Szigfrid gróf, Thoroczky Miklós gróf és Born báró csatlakoznak. Az első állomás Pozsony, a második pedig Győr lesz, a hol a vasuti vendéglőben megébredelnek, azután pedig Komáromon és Vörösváron át folytatják utjukat Budapestre.

Budapesten a megérkezés után a városligeti Gerbaud-pavillonban ebéd várja a vendégeket, a melyet a Magyar Automobil-Klub ad. Ez alkalomra a pavilont magyar és francia zászlókkal szépen feldisítik. Szombaton, július 5-én kirándulás lesz a Svábhegyre s ott a „Nap” szállodában dejeunert; este Ós-Budavárban lesz ünnepély, automobil-tombolával,

a melynek nyeregménytárgya egy Pengot-féle új automobil lesz.

Renault Marcell, a páris—bécsi verseny első díjának nyertese saját szerkezetű kocsiján még ma délután Budapestre érkezik.

Dijtekvés. A „Kereskedő Ifjak Társulata” e hó 6-án, vasárnap nagyszabásu díjtekvésü ünnepélyt rendez saját kert-helyiségében. A verseny délelőtt 10 órakor kezdődik. Az egylet szívesen lát vendégeket is.

TÁVIRATOK.

A király — a tisztviselőkről.

Budapest, július 2. (Saját tudósítónktól.) Egyik esti lap beavatott helyről úgy értesül, hogy ő felsége Lukács pénzügyminiszter legutóbbi kihallgatásakor az állami tisztviselők fizetésrendezésének kérdésével kapcsolatban ezeket mondta:

— Nekem nem tetszik ez az elégtelenség. Nekem egyik államom olyan, mint a másik, szeretném tudni: *miért ne lehetne a magyar tisztviselőknél is oly fizetése, mint a bécsieknek?!*

Ehalt főügyész.

Pécs, jul. 2. (Saját tudósítónktól.) Galba Lajos itteni királyi főügyész, a kit alig néhány hónapja neveztek ki erre az állásra, ma hajnalban meghalt. Vesebajának lett áldozata. Galba azelőtt a szatmárnémeti törvényszék elnöke volt és ő vezette a testvérgyilkosok Papp Béla porének tárgyalását.

Ő felsége utazása.

Bécs, jul. 2. (Saját tudósítónktól.) A király ma délelőtt Ischlbe utazott.

Párbajozó képviselő.

Bécs, jul. 2. (Saját tudósítónktól.) Berger képviselő egy Bécs környékén lakó buccsal kardpárbajt vívott, a melyben a diák teljesen levágta Berger jobb fülét. A párbajra politikai természetű összetűzés adott okot.

Leleplezett pénzhamisító banda.

Nagyvárad, július 2. (Saját tudósítónktól.) A rendőrség nagy pénzhamisító bandát leleplezett le. Tagjai egy része már le is van tartóztatva, de országszerte vannak büntőrsaik. A rendőrség szélrózsá minden irányában táviratozott ezek elfogatására.

Automobil verseny.

Bécs, június 2. A Práter főfásorában rendezett három kilométeres automobil versenyben első lett *Barras* 1 percz 57.3 másodpercz alatt, második *Rigoli* 2 percz 11.5 másodpercz alatt, harmadik *Hemery* 2 percz 4.4 másodpercz alatt.

Óriási szélvihar.

Baja, július 2. (Saját tudósítónktól.)

Itt ma óriási orkán dühöngött. Fákat gyökerestől kitépett és a Rókus templom tornyát az óralapig lehordta. A pusztítás nagy.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Casinó tolvaja. A debreczeni Casinóban a tavaszon megloptak egy Béresi nevű szolgát mintegy 60 forint erejéig. A vizsgálat kiderítette, hogy a lopást *Szecei Mihály* követte el, akinek az apja szintén mint szolga van alkalmazva a Casinóban. Azzal az ürügygyel, hogy a takarításnál akar segédkezni, bement a helyiségbe és ott álkulesesal felnyitotta azt a szekrényt, a hol *Béresi* a pénzt tartotta és az ott lévő 59 forintot magához véve, eltűnt pár napra a városból. Később azonban — mivel mindjárt őt gyanúsították — a rendőrség elfogta. A debreczeni kir. törvényszék *Oláh Miklós* dr. elnökhete alatt tegnap tárgyalta az ügyet. *Szecei Mihály* töredelmesen beismerte a bűnét, arra a kérdésre, hogy miért lopta el a pénzt, azt felelte, hogy Amerikába akart utazni. A törvényszék lopás büntetésében mondta ki bűnösnek *Szeceit* és 6 hónapi börtönrre ítélte. A vádlott valamint az ügyész megnyugodott az ítéletben.

§ Elutasított petíció. A *Dokus* Ernő sátorlajuhelyi képviselő mandátumát petíció dolgában, a kir. kuria I. választási tanácsa tegnap délelőtt hirdette ki ítéletét. A petíciót, mely kizárólag *id. Metzner Gyula* választási elnök erőszakoskodásaira támaszkodott, a kuria elutasította, mert a megejtett bizonyítási eljárás azt igazolta, hogy a kordonok kifogástalanul voltak felállítva és az a körülmény, hogy a Buza-párt éhezett, nem az elnök erőszakoskodásából ered, annak maga a párt az oka, mert nem gondoskodott elég élelmiszerről. Azt a tényt, hogy az elnök felugrált a kocsikra és a Buza-párt jelvényeit elszedte, több tanu bizonyítja ugyan, de ezeknek valóságai teljesen megbízhatlanok.

§ Birósági szabadságolások. Tegnap kezdte meg *Galántly János* dr., kir. ügyész hat heti szabadságidejét. Helyettese távolléte alatt *Horváth István* alügyész. — *Hoffmann József* központi vizsgálóbíró e hó 15-én megy ugyancsak hat heti szabadságra. Helyettese *Szoboszlay Sándor* törvényszéki bíró lesz.

§ Verekedő mészároslegény. Tavaly télen történt, hogy együtt mulattak egyik éjjeli kávéházban *Nagy László* mészároslegény és a *Kertész* testvérek. Valami szóváltás támadt köztük, a mely lassacskán verekedéssé fajult s azzal végződött, hogy *Nagy László* alaposan elpáholta az egyik *Kertészt*. Ebből az esetből kifolyólag súlyos testi sértéssel vádolva állott a bíróság előtt, mely az enyhítő körülményeket is figyelembe véve, *három hónapra* ítélte a virtuskodó mészároslegényt.

K Ö Z G A Z D A S A G.

Helyi piaczi árak.

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1902. év június hó 30., jul. 1-én megtartott heti vásárok árai:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	18	40	17	60
Kétszeres	16	80	16	40
Rozs	14	80	14	40
Arpa	11	—	10	80
Zab	12	50	12	—
Tengeri	10	60	9	80
Köles	—	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna sós	120	—	124	—
" uj.	—	—	—	—
Háj	112	—	—	—
Zsir	120	—	128	—
Kih. sertés	—	—	—	—
Sertés hus	—	—	—	—
Széna 100 kg	5 k.	30	4 kor	— fill.
II. rendű	3	20	—	—
Ló felhajtattott	—	—	—	870 drb.
Elkelt	—	—	—	420
Szarvasmarha felh.	—	—	—	1340
Elkelt	—	—	—	760
Sertés felhajtattott	—	—	—	1780
Elkelt	—	—	—	870

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 2.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv kedvtelen. — Lanyha irányzat mellett nyolcezer métermázsra került forgalomba 2 és fél fillértől 5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek olcsóbbak. Idő szép.

Buza júniusra	7.50—51
Buza októberre	6.30—31
Buza októberre	5.76—77
Rozs októberre	4.98—99
Zab októberre	5.07—08

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

VI.

Pogány esküvő.

(Folytatás)

26.

Gyorsan lehajolt, és kibontotta tartalmát. Egy hegyes tű volt benne (olyan mint egy zsák varró) a papirosra pedig következő szavak voltak írva:

— A tű mérgezett — szurd a ló szügyébe pillanat alatt beáll a hatás aztán dobd el vagy rejtse a földbe, hogy megne találják. Babill.

Honnan vehette ezt a mérgezett tűt Babill azt majd később mondjuk el.

Tardosnak nem volt ideje sokáig gondolkozni a teendők felett. A tűt balmarkába szoritva, követte a száguldó mén vehemens ugrálásait.

A hányszor megakarta közelíteni, a ló azonnal támadónak lépett fel és óriási fogait harapásra viczorítva ugrani készült Tardos testére.

Itt csak esel segíthet! — Tardos ezzel is hamar készen volt. Igaz ugyan, hogy csupasz kézzel dobták a lovagias kafferek a vész mezejére, de azért mint elszánt férfi egy cseppet sem ijedt meg, sőt most már a végpillanatokban érdek- lődött is.

Tardos midőn támadási tervével el- készült csak azt várta, hogy a ló tiz-tizenöt lépést szembe rohanjon felé.

Erőssen bizott acél izmaiban, melyek még eddig sohasem hagyták cserben . . .

Ez a pillanat is hamar elérkezett. Eppen a körönd baloldalán, egy katona erős csapást mert kopja nyelével a ló füle közé mikor a mén hirtelen jobb oldalra a merre Tardos állott vágódott át; és fejét mely az erős ütéstől fájtott egészen letartva — vakon rohant előre.

Tardos csak ezt a pillanatot leste leguggolt a föld színére, lábait ruganyos állásban felső teste alá helyezve.

A mikor a megvadult mén közvetlen közelében ért, hirtelen felszökött a levegőbe lábait szét terpesztve rá esett a ló nyakára, abban a szem pillantásban bal karjával, melyben a tű volt lenyult az izzadó szügyhöz és a megmérgezett acél darabot fokigbetaszította a forró husba.

A hatás váratlan iszonyattal állott be. A ló a szurás után azonnal megállott mint egy szobor, el kezdett nehány másod percig reszketni, és összerogyott életlenül még csak halál vergődése is elmaradt.

Tardos talpra ugrott s mint aki kötelességét közmegelegedésre végezte — hozzáfogott, hogy most már megmentett menyasszonyát a kötelektől megszabadítsa.

Kevés idő múlva az elalélt asszonyt karjaiban arrébb vitte a ló testétől és az összetaposott porondra fektette le.

Folyt. köv.

Világhírű

Keiser borax és o o o o o

o o o o o fürdő szivacsok

nagyraktára.

CZEGLÉDY és POLGÁRNÁL.

és **halhólyag** elismert legbiztosabb óv- szer, eredeti **párisi** csomagolásban. Orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan, tu- ezatja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. **Capot americans** (rövid): 4, 6, 8, 10. **Diana-öv** (havi kötszer) 8—11 korona. Dusan felszerelt raktár: **irrigátorok, fecskendők, suspensoriumok** stb. Pessarium oclusivum. Mezinga tanár szerint csak orvosi rendeletre ada- tik ki.

Uj! Aut vaginal spray! **Uj!** a legbiztosabb és legkényel- mesebb női különlegesség ára kor. 15. Képes árjegyzéket, zárt borítékban, titok- tartás mellett.

Keleti J. orvos-sebészeti mű- és kötszer- gyár. Alapítva 1878. Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

Antik metszett kép,

Disztárgyak,

Lámpa, Fügönyök,

elutazás végett

olcsón eladók.

Főtér, 41., I. emelet hátul.

M. Á. vasutak menetrendje

1902. május hó 1-től.

Debreczenből indul:		ó.	p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12	—
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	d. u.	8	10
Szatmár—M.-Sziget felé	este	3	56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17
Csak Szatmárig	reg.	5	10
Miskolez—Kassa felé	reg.	8	22
Miskolez—Kassa felé	este	6	57
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	01
" m. áll. v.-tól	reg.	5	28
H.-Böszörmény—	reg.	5	51
B.-Sz.-Mihály felé	d. u.	4	06
" m. áll. v.-tól	d. u.	4	15
" vásártérről	d. u.	11	20
" m. áll. v.-tól	d. e.	11	20
" vásártérről	d. e.	4	42
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	5	—
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	21
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	31
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9	25
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	31

Budapestre érkezik:		ó.	p.
A reggel 9 ó. 10 p.-kor induló gy. v.	d. u.	1	40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz. v.	este	8	50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz. v.	reg.	5	10
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v.	este	9	40

Budapestről Debreczenbe indul:		ó.	p.
A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz. v.	reg.	6	50
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz. v.	reg.	8	30
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v.	d. u.	2	00
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v. (P. Ladányig gy. v. átszállítással)	este	9	15

Debreczenbe érkezik:		ó.	p.
Budapest felől gy. v.	d. e.	11	44
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6	26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel.	2	33
Budapest felől	reg.	7	42
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	03
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	32
" " " " " " " " " "	d. u.	12	16
" " " " " " " " " "	d. u.	3	55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12
Csak Szatmárról	este	6	45
Kassa—Miskolez felől	reg.	8	07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	reg.	12	07
Kassa—Miskolez felől	déli	7	53
" " " " " " " " " "	este	8	04
" " " " " " " " " "	reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály—	reg.	6	11
H.-Böszörm. felől	este	6	34
" " " " " " " " " "	este	8	25
" " " " " " " " " "	d. u.	3	30
F.-Abony felől vásártérről	d. u.	5	30
" " " " " " " " " "	d. u.	5	45
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérről	d. u.	7	42
" " " " " " " " " "	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	18
" " " " " " " " " "	reg.	8	13

Árverési hirdetés.

A Biedermann E. és Fia cég (Biedermann József) esődtömegéhez leltározott s a debreczeni 2915. sz. tjkvben irt Piacz-utca 42. sz. alatti ház és az utána járó Ondódi föld f. évi augusztus hó 5-én délután 3 órakor, a debreczeni kir. Törvényszék árverési termében, külön-külön el fognak árvereltetni. Az árverési feltételek a telekkönyvi hatóság 4508/902 tk. sz. iratánál és irodámban is (Piacz-utca 71.) megtekinthetők.

Debreczen, 1902. június hó 30.

Dr. Körösi Kálmán
ügyvéd, esődtömeggondnok.

Divatos**női mosó ruha szövetek:**

BATISTOK, ZEPHIREK,
ÁTTÖRT KELMÉK . . .
SZINES

ANGOLVASZNAK
COSMANOSI

SZINTARTÓ INDISCH-
FOULARD, SAVANNAH,
CHINE CSIKOS ÉS

KOCZKAS VASZNAK

Métere 27 kr.
és 32 krajczár.

SZERB ÉS CSALÁNY-
VÁSZNAK

15 krajczártól
22 krajczárig.

TURISTA INGEK

nagyválasztékban

SZABO LAJOS FIAI cégéknél
Debreczen, Rózsater.

Kiadó lakás.

Bethlen-utca 12 sz. a.

öt szobás lakás

hozzá tartozó mellékhelyiségekkel

k i a d ó.

Ertekezhetni Darabos-utca 42. sz.
a tulajdonossal.

Szines és fehér Batiszt

Mosó Blousok remek választékban
olcsón kaphatók a

Párisi divat áruházban

a főposta mellett.

Hirdetések

a SZABADSÁG napilap számára . . .
jutányos áron felvételnek.

Katonai ügyekben

ha törvényes jogcímen alapulnak, pl. reklamáció mint családfentartó, öröklött mezőgazdaság birtokosai kivételes szabadságolások, kivételes nősülési engedélyek, önkéntesi, sorozási, utlevél, illetőségi és tisztii ügyekben a leglelküsemreteresebben jár el, jogtanácsosa utján szerzi be a hozzá való okmányokat.

Katonai ügyvivőség.

Budapest, VIII., József-körút 22. szám.

Egyetlen nyilvános megbízható katonás iroda. Tessék a címre ügyelni s min. ezimű vállalatokkal össze nem éveszten.

Országos vásár Margittán.

Tudatom a t. érdeklődőkkel, hogy Margittán (Biharvármegye) közelebb lesz az országos vásár, még pedig

f. év július 16. és 17-én

barom vásár.

Folyó hó 18-án

kirakó vásár.

Margitta, 1902. július 2.

Vásárberlető.

Szt. MARGITSZIGETI gyógyfürdő BUDAPESTEN

nyári és téli gyógyhely.

3° C. kénes hévforrás, thermai-, iszap-, villamos-fény-, mesterséges szénsavas forrólug-, mindennemű gyógy- és edző- (Kneipp) fürdők. Svéd gyógyterem. Napfürdő. 150 hold árnyékos park. Csusz, köszvény, ischiss, ízületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szivbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengeség ellen. — Szt. Margitszigeti üditővíz, elsőrangú szénsavval telített ásványvíz, mint asztalvíz legjobban ajánlva.

STANDARD

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Edinburgban, Angolhon.

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4. Standard-palota.

Évi bevétel	31,800,000 kor.
Kiutalt nyereségrészek	170,000,000 "
Vagyon	249,300,000 "
Halálesetek folytán kifizetve	500,000,000 "

A „STANDARD“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Föltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fönnállás után. Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Dijtablázatok kívánatra küldetnek. Vezérügynök Schiff Mór,
Debreczen, Bankpalota.